

Und dass nicht nur der Verstand, sondern auch das Herz berührt wird! Gerade heute muss solches hervorgehoben werden. Früher waren die meisten Zoologen aus Liebe zur Tierwelt Zoologen geworden, von Kind auf verriet sich in ihnen der kommende Naturforscher. Heute wird die Zoologie immer mehr zum Fachstudium, wie andere auch und unter den heutigen Zoologen gibt es viele, für die die Tierwelt nur »Material« ist.

Die Lehre vom Tierleben ist eine volle Wissenschaft, nicht etwa nur Liebhaberei. Dass sie das geworden is, verdanken wir Darwin. Der zeigte, dass das Tier nicht ein zufälliges Leben führe, sondern dass es ein Produkt des Bodens sei, dem es entsprossen. Seine anatomischen Einzelheiten seien nur dadurch zu verstehen, dass man seine Umgebung betrachte und seine Heimat, in Anpassung an die es sie erhalten habe. Die Färbung der Tiere hatte man früher als etwas Zufälliges betrachtet. Darwin bewies, dass sie notwendig sei für das Tier, und er eröffnete der Wissenschaft einen neuen Weg, diese Farben zu erforschen und ihre Bedeutung zu ergründen. Noch später begann sich die Beschäftigung mit dem geistigen Leben der Tiere als eine wahre Wissenschaft auszubilden. Die Ergründung der Ursachen und der Bedeutung des Handelns der Tiere hat die moderne Tierpsychologie übernommen.

Op verschillende plaatsen en in allerlei artikels heb ik reeds uitvoerig over al die punten gesproken, evenals ik stilstond bij de éenzijdige opleiding in de Biologie die de Akademie ons geeft, en bij het treurige feit dat er nog vaak Apothekers en Scheikundigen les geven in de Biologie en daarom de jeugd een boel verkeerde leiding en een on-biologische richting aan 't onderwijs geven; dat zijn niet de menschen die van kind af aan den natuurvorschcr en natuurbeminaar verraden, maar dat zijn de menschen voor wien het een laboratoriumvak van chemische proeven en kleursels wordt, waarbij de »natuura zèlf slechts in zóóverre betrokken is, dat ze het »material« er voor levert!!

Een prachtige onderneming voor hen die onderwijs geven, middelbaar of hooger, is de serie: *Didaktische Handbücher für den realistischen Unterricht an höheren Schulen*, waarin als band VII pas is uitgekomen *Didaktik des Botanischen Unterrichts von Prof. Bernhard Landsberg* Geb. 8 M. Voor zoover ik reeds tijd gehad heb, lijkt het mij een voortreffelijk, alles omvattend werk. Spoedig komt ook uit Band 8: de *Zoologie*.

Voor vogelphotografen kwam een mooi werkje uit bij Witberby te Londen, n.l. *Photography for bird-lovers*, by Bentley Beetham 126 pp. 16 pl. 5 S. Het is een complete gids voor deze sport en kunst.

Voor degenen die evenals ik, geïnteresseerd zijn voor de vogels van Voor- en Achter-Indië en die toch niet willen vervallen in de museum-standaardwerken, kan ik zéér aanbevelen de prachtige, en mooi geïllustreerde, boeken van Dewar, n.l. *Birds of the Plains* à 10 S. 6 d. en *Bombay Ducks: an account of some of the everyday birds beasts found in a naturalists el dorado*, eveneens met talrijke mooie photo's, en vooral ook Eha's werkelijk bewonderenswaardige boek: »*The common birds of Bombay*« met zijn levendige en boeiende beschrijving een werkelijk meesterstukje! Van Dewar is tevens in mijn bezit een heel prettige sleutel voor deze avifauna: *Indian Birds »being a Key to the common birds of the plains of India«*; 1910; 230 bldz. met 1) een sleutel voor structuur-eigenaardigheden (bek, kuif, pooten, staart en sexueele dimorphie) 2) voor kleur (zwart, blauw, bruin etc.) 3) voor gewoonten (eigenaardige geluiden; nestplaats; zitplaats; vliegen in troepen of niet; manier van vliegen, voedingsgewoonten, staarhouding), en ten slotte een korte, karakteristieke beschrijving van iedere soort.

Wie stelt nu eens een dergelijk boekje samen voor onze Nederlandsche Vogels? Dat hebben de beginners broodnodig. Er komen zoo talrijke beginners bij mij met de vragen: »hoe kan ik »buiten« de vogels leeren kennen; ik doe al mijn moeite maar ik schiet niet op.« En als ik dan zeg dat ik het verkregen heb door eigen aantekeningen, en teekeningen, veel geduld, opschrijven van geluiden met teekens (want toen bestond het boekje »Vogelstimmen« e.a. ook nog niet) etc. dan daarna veel in 't Museum te Leiden rondsnuffelen etc. etc. dan wordt mij vaak toegevoegd (al zeg ik dat dit de allerbeste manier is, n.l. zèlf geheel méeleven met de dieren buiten; véél beter dan het gebruik van de tegenwoordig wèl bestaande boeken daarvoor) dat iedereen daar geen aanleg en tijd genoeg voor heeft, terwijl hij tòch op de hoogte wil komen. Welnu, dan leek mij de manier van Dewar, de meest aanbevelenswaardige en volmaakste methode om zoo'n boekje voor een dusdanig publiek in te richten. Als ik tijd had deed ik het zèlf.

Prachtige plantenplaten geeft: *Essenhigh Corke: Wild Flowers as they grow. Photographed in Colour direct from Nature* With descriptive text by Nuthall. With 25 pl. 208 p. f 3.50.

Handbuch für Naturfreunde, herausgegeben von Dr. Schroeder en Rothe, eine Anleitung zur Naturbeobachtung. Twee deelen: 1ste à 4,20 M., 2de à 3,30 M. Buigzaam ingebonden voor excursies; bevat: Meteorologie von prof. Weber, Geologie von Dr. Meyer, Botanik von Dr. Karzel, Blütenbiologie von Prof. Heineck, Planktonkunde von Prof. Apstein, Zoologie von Dr. v. Buttel-Reepen, Dr. Hilsheimer, Dr. Ren, Dr. Schroeder, Dr. Speiser. Naturphotographie von Köhler. Dit prachtige handboek is iedereen aan te bevelen, als vraagbaak op excursies.

Dordrecht.

P. J. BOLLEMAN VAN DER VEEN.